

ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ 28ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Τὴν Κυριακὴν, 15^{ην}/28^{ην} Ὀκτωβρίου 2018, τὴν 10.30 π.μ. ὥραν, ἐτελέσθη κατὰ τὸ ἔθος Δοξολογία εἰς τὸν Πανίερον Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς ἐθνικῆς ἐπετείου τῆς 28^{ης} Ὀκτωβρίου 1940, ἥτοι τοὺς ἀγῶνας καὶ τὴν ὑπερίσχυσιν τοῦ ἔθνους τῆς Ἑλλάδος ἐναντίον τῶν Ναζιστικῶν καὶ Φασιστικῶν δυνάμεων κατοχῆς τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Ἐτελέσθη ἐπίσης ἐπιμνημόσυνος δέησις ὑπὲρ ἀναπαύσεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ψυχῶν τῶν ἀγωνισαμένων ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος καὶ ἡρωϊκῶς πεσόντων εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἔθνους προπατόρων ἡμῶν.

Τῆς Δοξολογίας ταύτης προεξῆρξεν ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατὴρ ἡμῶν καὶ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος, συνιερουργούντων Αὐτῷ τῶν Ἀγιοταφитῶν Ἀρχιερέων καὶ Ἱερομονάχων καὶ συμπροσευχομένου τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κ. Χρήστου Σοφιανοπούλου ὁμοῦ μετὰ μελῶν τοῦ Προξενείου. Εἰς τὴν τελετὴν ταύτην συμμετεῖχαν ἐπίσης μοναχοὶ καὶ μονάζουσαι, μέλη τῆς Ἑλληνικῆς παροικίας τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ παρεπιδημοῦντες εἰς Ἱεροσόλυμα Ἕλληνες προσκυνηταί.

Μετὰ τὴν Δοξολογίαν, τῶν κωδῶνων κρουομένων, ἠκολούθησε δεξίωσις εἰς τὸ Πατριαρχεῖον διὰ πάντας τοὺς τιμήσαντας τὴν ἐθνικὴν ἐπέτειον, ὅπου ὁ Μακαριώτατος ἀπηύθυνε τὴν κάτωθι προσφώνησιν:

«Ἐκλαμπρότατε Γενικὲ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος

κ. Χρήστε Σοφιανόπουλε,

Σεβαστοὶ ἅγιοι Πατέρες καὶ Ἀδελφοί,

Εὐλαβεῖς Χριστιανοὶ καὶ προσκυνηταί,

Ἡ 28^η Ὀκτωβρίου εἶναι ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἐπιτελοῦμεν τὴν ἐτήσιον μνήμην τῶν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος πεσόντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν κατὰ τῶν εἰσβολέων τοῦ Ναζισμοῦ, τοῦ γεννήσαντος τὰ τερατουργήματα τοῦ Ἄουσβιτς – Μπίρκεναου καὶ ἄλλων στρατοπέδων συγκεντρώσεως καὶ ἐξοντώσεως ἀθῶων συνανθρώπων ἡμῶν.

Πρὸς τοῦτο κλῆρος καὶ λαὸς μετὰ τῶν παρεπιδημούντων προσκυνητῶν κατήλθομεν εἰς τὸν Πανίερον Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, ἔνθα ἀνεπέμψαμεν εὐχαριστήριον Δοξολογίαν τῷ Θεῷ καὶ Σωτῇρι ἡμῶν Κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ, τῷ χαρίσαντι τὴν νίκην τοῦ ἀγαθοῦ ἐπὶ τοῦ κακοῦ, ὡς λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης. «Πᾶν δὲ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον» (Ἰωάν. 5, 4).

Προσέτι δέ, ἐδεήθημεν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἡρωϊκῶς ἀγωνισαμένων καὶ δὴ τῶν μαρτυρησάντων ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους καὶ τῆς πατρώας γῆς.

Ἡ ὁδυνερὴ ἐμπειρία τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἀνθρωποκεντρικὴ θεώρησις τοῦ σκοποῦ τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου καταντᾷ

ἀναποφεύκτως εἰς τὴν αὐτοκαταστροφήν καί τόν μηδενισμόν αὐτοῦ. «Εἶπεν ἄφρων ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἔστι θεός», (Ψάλμ. 13, 1).

Λέγομεν δέ τοῦτο, διότι ὁ θυσιαστικός ἀγὼν τῶν Ἑλλήνων ὑπὲρ ἐστιῶν καί βωμῶν ἐνεπνέετο ἀπὸ τὴν θεοκεντρικὴν θεώρησιν τοῦ λόγου ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου, δηλονότι ἀπὸ τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν καί πνευματικῶν ἀξιῶν τοῦ Ἑλληνορθόδοξου φρονήματος.

Αὐτό ἀκριβῶς τό Ἑλληνοχριστιανικόν καί Ἑλληνορθόδοξον φρόνημα ἐνσαρκώνει καί ἡ ἐόρτιος αὕτη ἐπέτειος τῆς μνήμης τῆς 28^{ης} Ὀκτωβρίου 1940, τὴν ὁποίαν καί ὀφειλετικῶς τιμῶμεν.

Ἡ ἐποποιία τοῦ 1940 κατέχει ἐξέχουσαν θέσιν εἰς τὴν Παγκόσμιον ἱστορίαν καί δὴ τὴν ἔνδοξον ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί βεβαίως τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἡ ἐποποιία τοῦ 1940 ἀπέδειξε περίτρανα εἰς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ αἰῶνος τούτου ὅτι «ἡ σκοτία παράγεται καί τό φῶς τό ἀληθινόν, τούτέστιν τό φῶς τοῦ Χριστοῦ, φαίνει». (Α΄ Ἰωάν. 2, 8).

Δυστυχῶς δέν δυνάμεθα νά παρασιωπήσωμεν τό γεγονός ὅτι ἡ ἰδεολογία τοῦ Ναζισμοῦ καί τοῦ Φασισμοῦ ἀπειλοῦν καί πάλιν τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ νέων παραπλανητικῶν κινήματων καί συνθημάτων.

Λέγομεν δέ τοῦτο, διότι οἱ πάντες εἴμεθα μάρτυρες τῆς συγχρόνου ἡμῶν ἐμπειρίας τῶν πολεμικῶν ἐν τῷ κόσμῳ διενέξεων καί ἀκαταστασιῶν. Περιφερειακαί ἀλληλοκτονίαι καί ἀδελφοκτονίαι διαδέχονται ἡ μία τὴν ἄλλην, ὁ θρησκευτικός φανατισμός καί τό μεσσιανικόν αὐτοῦ σύνδρομον καλλιεργοῦν τὴν βίαν καί τὰ παράγωγα αὐτῆς, τρομοκρατικά ἐνέργειαι καί ἀήθη οἰκονομικά συμφέροντα ὑπὸ τό πρόσχημα τῆς οἰκονομικῆς εὐημερίας ἀντιστρατεύονται τόν θεῖον νόμον τοῦ σεβασμοῦ καί τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου εἰδικώτερον καί τῶν λαῶν γενικώτερον.

Ἡ ἐπέτειος τῆς 28^{ης} Ὀκτωβρίου τοῦ 1940 καλεῖ πάντας ἡμᾶς ἐν τῷ «ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἀγίοις πίστει» (Ἰούδα 1, 3). Μὲ ἄλλα λόγια, καλούμεθα νά διαφυλάξωμεν τὴν ἱεράν παρακαταθήκην τῶν ἠθικῶν καί πνευματικῶν ἀξιῶν τῆς παραδόσεως καί τῆς πίστεως, ὑπὲρ τῶν ὁποίων οἱ Πατέρες καί ἀδελφοί ἡμῶν ἐθυσίασαν ἑαυτούς.

Κατακλείοντες ἀναβοήσωμεν:

Ζήτω ἡ 28η Ὀκτωβρίου τοῦ 1940!

Ζήτω τό εὐσεβές ἔθνος τῶν Ρωμαίων!

Ζήτω ἡ Ἑλλάς!

Ζήτω ἡ Ἀγιοταφίτικὴ ἡμῶν Ἀδελφότης!»

Ἀκολούθως, ὁ Γενικός Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἀπηύθυνε προσφώνησιν ὡς ἔπεται:

«Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι Αρχιερείς,

Σεβαστοί Πατέρες,

Κυρίες και Κύριοι

Σήμερα είναι μια ημέρα τιμής και μνήμης για την Ελλάδα και για το έθνος μας. Εορτάζουμε μια από τις ενδοξότερες σελίδες της νεότερης ιστορίας μας και καλούμαστε να αποδώσουμε φόρο τιμής στους πρωταγωνιστές της και να αντλήσουμε τα διδάγματα που θα μας καταστήσουν ικανούς να φανούμε αντάξιοί τους και να ακολουθήσουμε, οψέποτε χρειαστεί, το παράδειγμά τους.

Το ιστορικό ΟΧΙ στο τελεσίγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1940 για παραχώρηση της εθνικής μας κυριαρχίας ήταν η ομόφωνη άρνηση των Ελλήνων ν' απολέσουν την ελευθερία τους και την εθνική τους τιμή. Ήταν η συλλογική άρνησή τους να αποποιηθούν την ιστορία τους, τις αξίες τους και τα ιδανικά τους. Ήταν επίσης μια ηχηρή αντίδραση στις σκοτεινές πολιτικές δυνάμεις του φασισμού και του ναζισμού και στα κατακτητικά σχέδιά τους, αντίδραση που έτυχε μεγάλης εκτίμησης και αναγνώρισης όλες τις σημαντικές χώρες, ως συμβάλλουσα ουσιαστικά στην τελική νίκη στο Β Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι Έλληνες ήσαν εκείνοι που κατήγαγαν την πρώτη νίκη του πολέμου κατά των δυνάμεων του Άξονα.

Η ιστορική στιγμή, κατά την οποία οι Έλληνες είπαν το ΟΧΙ δεν ήταν μία περίοδος εύκολη για την Πατρίδα, αφού μερικά χρόνια νωρίτερα είχε περάσει απερίγραπτα δεινά. Η Ελλάδα φαινόταν αρκετά αποδυναμωμένη οικονομικά και στρατιωτικά, ώστε οι εχθροί της την υποτιμήσουν. Υπολόγισαν ότι οι Έλληνες δεν θα διέθεταν το σθένος και την κοινή βούληση να εμπλακούν σε μια απόλυτα άνιση σύγκρουση. Και όμως το ΟΧΙ κατέδειξε με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο τη βαθιά ιστορική συνείδηση των Ελλήνων, την ισχυρή κοινή αντίληψη της λαμπρής διαδρομής τους μέσα στους αιώνες που τροφοδότησε τότε και τροφοδοτεί πάντα τη φιλοπατρία τους, το σθένος, την αυταπάρνηση και το μεγάλο αίσθημα υπερηφάνειας, με το οποίο σπεύδουν να προασπίσουν τα ιερά και τα όσια. Το ΟΧΙ ήταν ακριβώς η άρνηση των Ελλήνων να λησμονήσουν την ιστορία τους και να ζήσουν ασήμαντοι και υποταγμένοι.

Το μεγάλο ιστορικό γεγονός που γιορτάζουμε σήμερα κατέδειξε επίσης το ηθικό ανάστημα και το έντονο αίσθημα δικαιοσύνης των Ελλήνων. Χάρη σε αυτόν τον αλάνθαστο οδηγό δεν δίστασαν στιγμή να αντιτάξουν σε εκείνους που θέλησαν τους επιβάλουν το αυθαίρετο δίκαιο του ισχυρού.

Σήμερα οι Έλληνες απανταχού της γης τιμούμε τους πεσόντες και τους αγωνιστές στα πεδία των μαχών του 1940-41, στην Πίνδο, στη Μακεδονία, στην Κρήτη και αλλού. Τιμούμε όσους συνεισέφεραν στην Εθνική Αντίσταση και όσους συνέχισαν να αγωνίζονται κατά των κατακτητών στα πεδία των μαχών του δεύτερου παγκοσμίου πολέμου στη μέση Ανατολή και στην Ευρώπη στην ξηρά, στον αέρα και στη θάλασσα. Δεν λησμονούμε τα χιλιάδες αθώα θύματα της κατοχής

Στην εθνική ηρωϊκή προσπάθεια που ξεκίνησε με το ΟΧΙ της 28ης Οκτωβρίου 1940 όπως και σε κάθε άλλη εθνική προσπάθεια κρίσιμη ήταν η ενεργή συμμετοχή και η πολύτιμη συνεισφορά του ελληνισμού της διασποράς. Έχει καταγραφεί ιστορικά η σπουδαία συνδρομή της ομογένειας στη μέση Ανατολή και ειδικότερα του ελληνισμού των Ιεροσολύμων, για την οποία η Ελλάδα είναι υπερήφανη και

ευγνώμων.

Στην προσπάθεια συσπείρωσης όλων των δυνάμεων του έθνους με σκοπό την ηθική και πνευματική ανάταση και ανθεκτικότητά του στις πολλές αντιξοότητες, το πατριαρχείο Ιεροσολύμων η μητέρα των Εκκλησιών αποτέλεσε πάντοτε ξεχωριστό σημείο αναφοράς, μακραίωνα προπύργιο της ορθοδοξίας καί φάρο των οικουμενικών αξιών του ελληνισμού.

Η σημερινή επέτειος μας παρακινεί να αναλογιστούμε τη σημασία και συνάφεια του μηνύματος της 28ης Οκτωβρίου 1940 για το σύγχρονο Ελληνισμό. Η ένδοξη αυτή σελίδα της ιστορίας μας γράφτηκε από ανθρώπους που, όπως και εμείς σήμερα επιθυμούσαν όπως και εμείς σήμερα επιθυμούσαν να ζήσουν ειρηνικά, ελεύθεροι, με δημοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη. Η αδιάσπαστη ενότητα και η σύμπνοια που επέδειξαν, ο πατριωτισμός, το αίσθημα ιστορικής ευθύνης και αυτοθυσίας καθώς και το κουράγιο και η επιμονή που τους χαλύβδωσαν στα χρόνια του πολέμου και της κατοχής, μας υπενθυμίζουν ότι η ικανότητα μας να ανακάμπτουμε και να μεγαλουργούμε ήταν και παραμένει ανεξάντλητη.

Είναι μεγάλη ευθύνη να κατανοήσουμε το μήνυμα

αυτό, να το μεταδώσουμε στη νέα γενιά και να πορευτούμε ενωμένοι όπως τότε, με αποφασιστικότητα και επαγρύπνηση.

Ζήτω η 28η Οκτωβρίου 1940

Ζήτω η Ελλάδα».

Έκ τῆς Ἀρχιγραμματείας